

«HONDORATZE ISILAK»

Pasaporte bat Nuakchoten, itsasoan isiltasuna eta dolua ere ezin amaitu

📁 MIGRAZIOA / Jose Maria RODRIGUEZ (Efe)

Mauritanian itsasoratutako zazpi txalupa desagertu dira bidaiari guztiekin urtea hasi denetik. Nazio Batuek «hondoratze isila» deitzen diotenaren icebergaren punta dira. Abdouren eta Brahimen anaia horietako batean zihoan; pasaporteaz ez, pasaporteak urtebete darama Espainiak Nuakchoten duen enbaxadan, bisa baten zain.

Mauritaniako bi etorkinak herrialdeko eskualde txiroenatarikoa den Guidimakakoak dira, eta aste-betez utzi dituzte beren lanak Frantzian, Tenerifera eta Kanaria Handira joateko, etsita, Dembari buruzko edozein berri lortu nahian.

Anaiaren txalupa urtarrilaren 16an irten zen Nuadibutik, 65 pertsona zeramatzala, tartean zortzi emakume. Senegalgo, Maliko, Gineako eta Mauritaniako gazteak, batez ere. Bi txalupa gehiago abiatu ziren goizalde hartan bertan herrialdearen iparraldeko hiri horretatik Kanariar Uharteetara. Bakarra iritsi zen Hierrora.

Itsasoan hamar egun egin zituen, 77 bidaiarietatik 11 galdu ondoren, jasanezinak ziren baldintzetan aurkitu zuten arte. Oraindik bi gorpu zeramtan baruan, eta beste bost lagunek ospitalean amaitu zuten egun hartan.

Abdouk, Brahimek eta Belgikan bizi den lagun batek astebete eman dute Kanariar Uharteetan. Beren ahaideek, ospitale batean zeudelako edo, agian, atxilotuta zeudelako, ez zuten bizi-zantzurik eman. Frantziako Itsas Armadak ere itxaropena ez galtze-

ko aholkatu zien, batzuek hiru astez bizirik irautea lortu dutelako urik gabe, noraezean.

Baina Abdouk amore eman du. «Bi egun dira etxera deitzen ez dudala. Ez daukat ezer gurasoei kontatzeko», dio.

Mauritaniako langile honek bere eta bere anai-arreben nortasuna ez ezagutarazteko eskatu du; familiari kalte egingo dion beldur delako; beraz, erreportaje honetan agertzen diren izenak fikziozkoak dira.

Etorkinekin txalupa bat, Kanariar uharteetara iristen. STINGER

EFerekin hitz egitea onartzen badu, gehiago ezin duela da, eta, batez ere, zehaztu egiten du, beldur delako bere anaia txikiek edo bere herriko beste mutil batzuek Dembaren bideari berrekingo ote dioten. Bere oinazeak asmo horretan uxatzea espero du

LANIK EZ AZAL BELTZEKOENTZAT

«Duela hamabost urte joan nintzen Frantziara, eta, beraz, ez nago oso jakinaren gainean Mauritaniako egoeraz. Badakit gauzak ez direla errazak han, badakit azal beltzeko pertsonentzat ez dagoela lanik. Eta gazteek dena ematen dute aurrera egiteko eta aukera bat izateko ahaleginetan».

Abdouk anaiaren historia kontatzen du Vecindarion, kalima izeneko haizeak jotako egun astun horietako batean, non Saharako hautsak autoak estali, biriketan sartu eta Kanariar Uharteak Sahelena bezalako errealitatetik oso gertu daudela gogorarazten dien.

Anaiari ez zitzaion guztiz gaizki joaten Guidimakan. Inguruko elektrikari tituludun bakarretakoa zen, eta eraikuntzan eta noizean behin konponketak egiten aurrera egiten zuen bizitzan. Hilean 400 euro inguru kobratzen zituen, baina urteak dira Europarekin amets egiten zuela. Ez Frantziarekin, bere anai-arrebek bezala, kontratu batekin emigratu ahal izan baitzuten, Espainiarekin baizik.

«Barçako 'forofo' bat da. Bartzelonaren inguruko guztia gustatzen zaio. Gaztelania ikasten ari zen, Estatu espainiarrarekin amets egiten zuen... Kultura, janaria, futbola...», gogoratzen du. «Urtebete da bisa eskatu zuela, baina ez zioten inoiz erantzun. Gordailua eta pasaporteak han jarraitzen dute, enbaxadan».

Dembak ez zien inoiz anaiei bere asmoen berri eman. Izan ere, Abdouk jakin zuen Kanariar Uharteetara abiatu zela handik irten eta hiru egunera. Txalupa berean ontziratzen saiatu zen ezagun baten ahotik jakin zuen, baina lurrean geratu zen denak sartzen ez zirelako. 1.200 euro inguru ordaindu zituzten, hainbat hila-betetako lansaria.

ITXAROPENETIK EPAITEGIRA

Abdou eta Brahim Frantzian hasi ziren lana bilatzen: Gurutze Gorrira jo zuten, eta hark Itsas Armadara bideratu zituen. Itsas Armadak, berriz, Rabati eta Guardia Zibilari egin zien kontsulta. Dena arrakastarik gabe, horregatik erabaki zuten Kanarietara hegan egitea; horregatik, eta gurasoak oso gaizki daudelako.

Anaiek desagertzearen salaketa formala jarri berri dute Kanaria Handiko Epaitegi batean, eta hori jasota geratzea komeni zaiela aholkatu diete.

Txalupa bat, gau beltzean, itsasoan galduta. Ondoko irudian protestak Dakarren, Senegalgo hiriburuan. EPI/AFP

Eta, agian, tramite horrek errealitatearekin aurrez aurre jarri ditu.

«Nire familia izutu egin da eta nik itxaropena galdu dut. Gaur goizean jaiki naizenean, konturatu naiz ez dudala gehiago egiterik, ahal dudan guztia egin dut. Ez dago besterik», etsita hitz egiten du.

Abdouk maletak prest ditu itzultzeko, baina bi egun dira gurasoei deitzen ez diela. Ez daki zer esan. Gogoan du bere aita oso gaizki dagoela, Dembaren desagerpenak suntsitu egin duela, eta bere ama ondorio berberetara iritsi dela susmatzen du, nahiz eta oinazea irentsi eta barrutik eramaten duten emakume horietakoa izan. «Atzo arte, sei edo zazpi aldiz deitzen zidan egunero, ez

etsitzeko esaten zidan, nire anaia indartsua dela, maitasunez betea dagoela... baina mugikorrak ez du gehiago jotzen», dio. «Nire anaia oso familiarra zen, beti zegoen etxean. Eta nire gurasoek ezin izango dute dolua egin zer gertatu zaion jakin gabe».

Agurtu aurretik, Abdouk zailantza bat agertzen du. «Zuek badakizue Kanarietan zer gertatzen ari den bide honetan. Posible al da?», galdetzen die, digu, lege-tramiteak egiten lagundu dion abokatuari eta kazetariari. Ez du erantzunik entzuteko astirik, ezta gogorik ere: «Leku guztietara joan gara, poliziara, ospitaleetara, harrera zentroetara... Horregatik esan genuen atzo anaiak eta biok 'bukatu da'».

Dembaren txalupa urtarrilaren 16an irten zen Nuadibutik, 65 pertsona zeramatzala, Senegalgo, Maliko, Gineako eta Mauritaniako gazteak, batez ere. Ez dago haien berririk

Abdou eta Brahim anaiek astebetez utzi dituzte beren lanak Frantzian, Tenerifera eta Kanaria Handira joateko, etsita, Dembari buruzko edozein berri lortzeko. Guztiz etsita daude

MAURITANIARI DIRUA, SENEGALI KRISIA

Ursula von der Leyen Europako Batzordeko presidenteari eta Pedro Sanchez Espainiako gobernuburuak Mauritaniara bidaia egin dute pasa den ostegunean paperik gabeko migrazioa leuntzeko EBren eta herrialde horren arteko lankidetzaren areagotzeko asmoz.

Mohamed Ould Ghazouani Mauritaniako presidenteari bildu ziren.

Azkenaldian etengabe iristen dira paperik gabeko migratzaileak, batez ere Kanariar Uharteetara, bertatik sartzen baita gaur egun ordenatu gabeko migrazio-fluxuen % 80. Aurten Estatu espainolera iritsi diren txalupen % 83 herrialde horretatik sartu dira.

Barne Ministerioaren datuen arabera, urtarrian Kanariar Uharteetara 7.270 etorkin jaso zituzten 110 patera eta txalupatan, 2023ko lehen seihileko osoan zehar kostaldera iritsi ziren bezainbat.

Joan den urrian, EBk 10,5 milioi euroko dirulaguntza eman zion Mauritaniari, Margaritis Schinas Europako Batzordeko presidenteordea eta Fernando Grande-Marlaska Barne ministroa buru zituen ordezkariak herrialde horretara egindako bisitan.

Bruselak 600 milioi euro inbertitu ditu dagoeneko Mauritaniari, eta EB eta Madril prest daude herrialde horretan gehiago inbertitzeko hainbat arlotan, besteak beste, segurtasunean.

Bitartean, Mauritaniarekin hegoaldera muga egiten duen Senegalen eremuan aspaldiko krisi politikoa areagotu egin da azken egunotan.

Gobernuak proposatuta, Parlamentuak otsailaren 25erako deituta zeuden hauteskunde presidentzialak abenduaren 15era atzeratzea erabaki du, oposizioaren eta kalearen haserrera.

BARAJASEKO AIREPORTUA, ASILO-ESKATZAILEEN GELTOKI LOTSAGARRIA

Gainpopulazioa, baldintza osasungaitzak: Madrilgo aireportuak Afrikako asilo-eskatzaille ugari jaso zituen urtarril-otsail hasieran. Gobernu espainolak bisa berriak ezarri arren, Gurutze Gorriak amore eman du eta babes lanak eten ditu protesta gisa.

Gehienak Senegaldarrak dira, eta ehunka migratzaile klandestinoak geldialdia egin dute azken asteotan Madril-Barajasen, non, jendez betetako areto eta inolako bizi baldintzarik ez duten «logelatan», nazioarteko babesa eskatzeko edo kanporatuak izateko zain egon diren.

«Gehiegizko populazioak eta jasangaitzak diren osasun eta ogasun baldintzek maila kritiko guztiak gainditu dituzte, txintzarri pilaketekin, zabor pilaketarekin», «koltxoi puzgarrietan lo egitera edo (...) oheak eta komun bakarra partekatzea» behartuta dauden pertsonekin, Errefuxiatuei Laguntzeko Espainiako Batzordeak (CEAR) salatu duenez.

Poliziek prentsara bidalitako bideoetan labezomorroak ageri dira lurrean, eta dutxa zikin-zikinak.

Urtarrilean bakarrik, 864 asilo eskaera erregistratu ziren Barajasen, 2022. urte osoan (767) baino gehiago, zifra ofizialen arabera. CEAREN eta SUP polizien sindikatuaren arabera, Barajasen 390 eta 450 migratzaile espero zituzten urtarrilaren amaieran, eta 250, abenduaren amaieran.

Gainezka, agintariek ezin izan dute ekidin 17 pertsonak ihes egitea kristal bat hautsiz, polizia iturri batek AFPri adierazi zionez. Sei pertsona ihes egiten saiatu ziren sabai faltsu batetik.

Gertaera arraroa izanik, Gurutze Gorriak aireportutik erretiratzea erabaki zuen joan den astean, baldintza horietan behar bezala ezin zuelako lan egin, Jose Javier Sanchez bozeramaileak telebista publikoari adierazi dionez.

«Bisarik eskatzen ez dieten Latinoamerikako herrialdeetarako» hegazkin-txartelaren jabe diren migratzaile klandestino horiek – Marokotik, Somaliatik, Malitik, Kenyatik, Mauritaniatik datozenak – asiloa eskatzen dute Madril en egiten duten geldialdian, SUP sindikatuko bozeramaile batek AFPri azaldu dionez.

Gehienek, hegazkinean daudela, identifikazio paperak suntsitzen dituzte edo adingabeak direla esaten dute, berehala kanporatzea saihesteko. Gehienetan, asiloa eskatzen dute, gatazkan dagoen herrialde batetik datozela ziurtatuz.

Pilaketak atzerapenak eragiten ditu asilo eskaeren tramitazioan, CEAREN arabera. Urtarrilaren hondarrean, 182 erregistratu ere ez zituzten egin, hainbat aste bertan eman ostean.

Joan den udatik aireportuko asilo-eskatzailen kopuruak gora egin badu ere, igoera esponentziala izan da 2023 amaieratik, eta abendu amaieran hiru

epailek migratzaile horiek hartzen dituzten aretoetako «osasungarritasunik, higienerik eta intimitaterik eza» eta «janari falta» salatu zuten.

Herriaren Defendatzailea urtarrilaren 19an bertaratu zen, eta pertsona horien «oinarrizko eskubideak errespetatuak izan daitezen» neurriak hartzeko eskatu zion Gobernuari.

Iheslarietako Nazio Batuen Goi Mandatariak (UNHCR) ere «baldintza duinen falta» salatu zuen, eta «premiatzko neurriak» hartzeko eskatu zien Espainiako agintariei.

Presiopean, Espainiako Barne Ministerioak itxarongela berri bat ireki du, eta, ondorioz, harrera ahalmena % 47an handitu du, eta intsektuen ugaritzearen aurrean beharrezkoak diren «desinfekzioak» egin dituela ziurtatu du.

Jendetza hori geldiarazteko asmoz, Gobernuak beste zirkulazio-bisa bat ezarri du senegaldarrentzat, otsailaren 19tik aurrera geldialdia eginez herrialdeko aireportuetan, eta Kenyakoentzat otsailaren 20tik.

Espainia da paperik gabeko immigrazioa Europan sartzeko ate nagusietako bat. Iaz 56.852 pertsona sartu ziren herrialdean legez kanpo, 2022an baino ia bi aldiz gehiago (% 82,1), Kanarietako artxipelagora inoiz baino gehiago iritsi zirelako. Urtarrilean, duela urtebete izan zen iritsieren erritmoa azkartu egin da, gainera.

Barajaseko aireportuko geldiune-eremu bat asilo eskatzailen gainezka. EP